Arvioita Tulevaisuusselonteon 1. osasta:
ja
Tulevaisuustyön kehittäminen

Erkki Aalto
Tulevaisuuden tutkimuksen seura

05.12.2025
Eduskunnan tulevaisuusvaliokunnan kuulemistilaisuus

erkki.aalto@outlook.com

ARVIOITA: Tulevaisuusselonteon 1. osasta:

Edustaa alan parhaita käytäntöjä

Erittäin laaja, kattava ja yhtenäinen kokonaisuus

- muodostaa koossa pitävän perustan tulevaisuustyölle
  - kaikkien ei tarvitse omaksua kokonaisuutta
- valtavasti hyödyllistä tietoa

Erinomainen perusta näkökulma- ja asiakohtaiselle syventämiselle ja päivittämiselle

Laatimisprosessi ja -verkosto ovat arvokkaita ja hyödyllisiä jo sinänsä

erkki.aalto@outlook.com

TULEVAISUUSTYÖN KEHITTÄMINEN

- Tulevaisuuden tutkimuksen seura
- Tulevaisuus Sprint 2025
- Kehittämistarpeet ja -mahdollisuudet

Tulevaisuuden tutkimuksen seura

- Perustettu 1980
- Jäseniä n. 650
- Järjestettyjä tapahtumia vuosittain n. 30
- Futura-lehti 4 kertaa vuodessa
- Muita julkaisuja kuten oppi- ja käsikirjoja
- Tieteellisten seurain valtuuskunnan (TSV) jäsenseura

https://www.tutuseura.fi

Tulevaisuuden tutkimuksen seura

Avainasioita

Paremman tulevaisuuden tavoittelu

Yhteistyö ja verkottuminen

Tulevaisuus Sprint 2025

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint 2025
pohjana 30 tilaisuutta, joissa satoja osallistujia

29.09.2023 Musiikki toiveiden tulevaisuuksissa
10.10.2023 Kaupunkilaisten tulevaisuus - hyvinvointi ja elämät murroksessa
07.11.2023 Tulevaisuuteen varautuminen ja vaikuttaminen
23.11.2023 Kaupunkielämän ja elinympäristöjen tulevaisuudet murroksessa
30.01.2024 Musiikki toivotuissa tulevaisuuksissa - Musiikki ja kaupunkitulevaisuudet
13.02.2024 Liikennesuunnittelu eilen tänään, huomenna – Tavaraliikenteen ja logistiikan tulevaisuus
15.-29.2.24 Olohuonekeskustelut Musiikki- ja kulttuuritulevaisuuksista
27.02.2024 Futura-lehden tietoyhteiskunta-aiheiset kirjoitukset ymmärryksen porttina
12.03.2024 Suomen elinvoima ja hyvinvointitulevaisuudet
28.03.2024 Elinvoimatulevaisuudet
09.04.2024 Kaupunki- ja kaupunkiseututulevaisuudet
23.04.2024 Kulttuuritulevaisuudet
07.05.2024 Demokratian ja osallisuuden tulevaisuus
23.05.2024 Kaupunki mielekkään elämän puutarhana – aineetonta hyvinvointia kulttuurilla
26.09.2024 Miten onnistumme murtautumaan nykyisyyden kahleista hyvään ja kestävään tulevaisuuteen
08.10.2024 Kaupunki- ja -seutuekosysteemien tulevaisuus
05.11.2024 Vauhtia uuteen kasvuun - Reilusti lisää kestävää hyvinvointia
03.12.2024 Perheellistymisen ja asumisen tulevaisuus - Nuorten elämä ja asuminen hyvään alkuun
30.01.2025 Tavoitteena hyvinvointi – uhkana planetaarinen barbarismi -tulevaisuuspaja
13.02.2025 Kaupunki- ja metaversumitulevaisuudet -tulevaisuuspaja
25.02.2025 Hyvän kaupungin tuntomerkit nyt ja vuonna 2045?
13.03.2025 Tulevaisuus Sprint - ponnahduslauta hyvään tulevaisuuteen -kiihdyttämö
27.03.2025 Tulevaisuuden viisas ihminen – Struktuurit
10.04.2025 Uusi eloonjäämisoppi

erkki.aalto@outlook.com

TulevaisuusSprintti lukuina

Verkkotyöpajat 3.6.2025, 10.9.2025 ja 29.10.2025

103 AKTIIVISTA OSALLISTUJAA	**3** TYÖPAJAA (KEVÄT – SYKSY 2025)	**4,03/5** OSALLISTUJIEN TYYTYVÄISYYS SPRINTTIIN (ASTEIKKO 1-5)
736 KOMMENTTIA HOWSPACESSA	**1690** TYKKÄYSTÄ HOWSPACESSA	**11** ENNAKKOON PYYDETTYÄ TULEVAISUUSPUHEENVUOROA

SWECO

Tulevaisuus Sprint 2025

LÄHTÖKOHTA

Iso osa Suomen hyvinvoinnin eväistä on syöty ja osan viimeinen käyttöpäivä on ohitettu jo aikoja sitten.

TAVOITTEET

Tulevaisuus Sprintillä haetaan tuoreita eväitä suomalaisen hyvinvointi-yhteiskunnan ”reseptien” päivittämiseen kaupunkifokuksella.

Tulevaisuus Sprintin tavoitteena on tunnistaa niin uusia kuin katveeseen jääneitä potentiaaleja, muutoksia, haasteita ja mahdollisuuksia sekä vauhdittaa kestävää kehitystä niiden myötä.

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprintin kantavia ajatuksia

- Yhteisöllisyys on yhteiskunnan ja yhdyskuntien perusta
- Kaikki mukaan – se on reilua ja resurssiviisasta
- Kaikille hyviä rooleja kaikkiin elämänvaiheisiin ja –tilanteisiin sekä tulevaisuuden odotuksiin
- Kaikille kavereita
- Yhteiset asiat yhdistävät – erilaiset rikastavat

erkki.aalto@outlook.com

Missä ja miten ihmiset elävät nyt …tulevaisuudessa?
Digiversumi yhteiskunnan ja kaupunkien vertailukohtana, kirittäjänä ja kilpailijana?
Matti Visanti
MAITI

Tulevaisuus Sprintin verkkotyöpajat

3.6.2025, 10.9.2025 ja 29.10.2025

Otteita

erkki.aalto@outlook.com

Ensimmäisen työpaja, 3.6.2025 klo 15-17

Klo 15.00	**Tervetuloa! Sprintin ja työpajan tavoitteet ja työskentelytavat**
Klo 15.10	**Lähtöevästykset Sprinttiin ja työpajaan** *Aleksi Kopponen, muutosjohtaja, Tampereen kaupunki* *Veli-Matti Keloneva, kehittämisjohtaja, Oulun kaupunki* *Arto O. Salonen, professori, Itä-Suomen yliopisto, Kestävyyspaneelin jäsen*
Klo 15.30	**Ennakkotehtävän purku ja ohjeet yhteistyöstöön**
Klo 15.40	**Työstö 1 TulevaisuusBuffet – millaisia aiheita ja elementtejä olisi hyvä olla tarjolla kaupunkitulevaisuuksien buffetpöydässä 2035?**
Klo 16.15	**Työstö 2: Resurssihaavi – millä resursseilla visiot toteutetaan, mitä ja miten resursseja voidaan valjastaa käyttöön?**
Klo 16.50	**Päivän poiminnat** *Matti Vatilo, puheenjohtaja, Yhdyskuntasuunnittelun seura*
Klo 16.55	**Seuraavat askeleet ja tilaisuuden päätös**

SWECO

Toinen työpaja, 10.9.2025 klo 14:30-17:00

Klo 14.30	**Tilaisuuden avaus ja tervetuloa** *Suvi Häkämies, Sweco Vastuullisuuskonsultointi*
Klo 14.35	**Tulevaisuuspuheenvuorot** ***Aura Salla,*** *MEP, Euroopan parlamentti* ***Jaana Tapanainen-Thiess****, tulevaisuusselonteon ja ministeriöiden ennakointityöryhmän pääsihteeri Valtioneuvoston kanslia* ***Nuutti Nikula****, strategisen tuen päällikkö, Huoltovarmuuskeskus*
Klo 15.05	**Päivän tavoitteet, edellisen työpajan nostot sekä ennakkotehtävien vastaukset**
Klo 15.20	**Työstö 1: Resurssihaavi – Piilevien ja vajaahyödynnettyjen resurssien kartoitus**
Klo 15.55	**Työstö 2: Hyödyntämishaavi – Mihin ja miten resurssit käyttöön**
Klo 16.40	**Päivän poiminnat** *Matti Vatilo, puheenjohtaja, Yhdyskuntasuunnittelun seura*
Klo 16.50	**Seuraavat askeleet ja tilaisuuden päätös** *Suvi Häkämies, Sweco Vastuullisuuskonsultointi ja Erkki Aalto, Tulevaisuuden Tutkimuksen Seura*
Klo 17.00 (/.30)	**Tilaisuus päättyy – Jatkopohdintoja halukkaille klo 17:30 asti** *Erkki Aalto, Tulevaisuuden Tutkimuksen Seura*

SWECO

Toinen työpajamme rakensi aiemman työpajan keskustelujen ja yhteistyöstön päälle ja keskittyi erityisesti **katveessa olevien ja alihyödynnettyjen resurssien kartoittamiseen sekä niiden hyödyntämiseen.**

Resurssilähtöinen visiointi

Kaikki resurssit mielekkääseen käyttöön kaikissa tilanteissa ja kaikkina aikoina.
Kaikille merkityksellisiä rooleja kaikkiin elämäntilanteisiin ja –vaiheisiin.

Mitä jos tarkastelisimme Suomea sellaisena paikkana, jossa ketään ei jätettäisi ulkopuolelle, lomautettaisi eikä irtisanottaisi ... ja johon kaikki halukkaat voisivat tuoda panoksensa?

Tulevaisuus Sprint

Resurssi- ja hyvinvointiviisaus ratkaisuksi resurssivajeeseen

- Suomessa ansiotyöhön (palkkatyö ja yrittäminen) käytetään Tilastokeskuksen mukaan vuosittain noin 4,3 miljardia tuntia. Se on alle 9 % elintunneista (valveillaolotunneista alle 14 %)
- Noin 90% ihmisten ajasta menee muuhun kuin ansiotyöhön.

erkki.aalto@outlook.com

Kolmas työpaja, 29.10.2025 klo 14:30-17:00

Klo 14.30	**Tilaisuuden avaus ja tervetuloa** *Suvi Häkämies, Sweco Vastuullisuuskonsultointi*
Klo 14.40	**Tulevaisuuspuheenvuorot** ***Olli Voutilainen,*** *erityisasiantuntija, Työ- ja elinkeinoministeriö* ***Erja Koponen,*** *erityisasiantuntija, Sosiaali- ja terveysministeriö* ***Eveliina Kiema-Majanen,*** *erityisasiantuntija, Kuntaliitto* ***Saana Rantsi,*** *ohjelmapäällikkö, Helsingin kaupunki* ***Mika Perttunen,*** *elinkeinopäällikkö, Vantaan kaupunki*
Klo 15.10	**Työpajan tavoitteet ja katsaus Tulevaisuusteeseihin** *Suvi Häkämies*
Klo 15.40	**Työstö: Mitä seuraavaksi, kuinka jatkamme?** *Pienryhmiin jakautuen*
Klo 16.30	**TulevaisuusSprintti – Mistä lähdimme, mihin pääsimme, mitä edessä?** *Erkki Aalto, Sprintin liikkeellepanija, Tulevaisuuden tutkimuksen seura*
Klo 16.45	**Loppukeskustelu**
Klo 17.00	**Tilaisuus päättyy – Jatkopohdintoja halukkaille klo 17:30 asti**

SWECO

TulevaisuusSprintin Tulevaisuusteesit
Yhteenveto työpajojen pohjalta

1. Ihmiset, yhteisöt ihmisryhmät, verkostot	2. Kaupunkiympäristö ja -resurssit, esim. tilat ja palvelut	2. Tieto ja osaaminen	4. Teknologiset ratkaisut, innovaatiot
Kaikki mukaan (ketään ei jätetä yksin tai ulkopuolelle)	Tilat ja palvelut yhteiskäyttöön	Tehdään hiljaisesta tiedosta näkyvää	Kokeilu tavaksi
Vapaaehtoistyö ja kolmas sektori ovat yhteiskunnan selkäranka	Julkiset tilat joustaviksi ja tehokkaasti käyttöön	Integroidaan kansalaistieto suunnitteluun	Kehitetään ihmisläheisiä digi-ratkaisuja
Kulttuuri ja luovuus yhdistävät ja uudistavat	Mitataan kohtaamisia käyttöasteiden lisäksi	Tulevaisuustaidot koulutuspakettiin	Uudistetaan mitä ymmärrämme tuottavuudella
Normalisoidaan osallistaminen		Kehitetään kokeiluihin pohjautuva oppimismalli	

SWECO

Osallistujien huomiot ja lisätoiveet / ajatukset teeseistä

- **Toimijuuden näkyväksi tekeminen ja visiohenkisyys:** Vaikka toimijuus oli epäsuorasti läsnä, sitä haluttiin alleviivata ja tuoda voimakkaammin esiin. Myös teesien sanoitusta toivottiin visiohenkisimmäksi, jotta ne eivät jää valjuiksi.
- **Sääntelyn ja byrokratian purku**: Useat kommentit kritisoivat yhteiskunnan liiallista hallinnointia ja kaipasivat konkreettisia toimia sen vähentämiseksi.
- **Ekologinen kriisi ja demokratian haasteet**: Kommentoijat kaipasivat vielä suorempaa otetta suuriin yhteiskunnallisiin haasteisiin, kuten ilmastonmuutokseen ja demokratian uhanalaisuuteen.
- **Epätäydellisyyden hyväksyminen:** Muistutettiin, että kokeilujen ei tarvitse johtaa täydellisiin lopputuloksiin – tärkeämpää on oppiminen ja uusien ajatusten synty.

Tulevaisuus Sprint: Kestävää kehitystä nelijalkaisesti

sosiaalisesti, kulttuurisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestävä kehitys

Reilusti[2] lisää hyvinvointia, elinvoimaa ja kasvua yhteispelillä, resurssiviisaudella sekä innovaatioilla

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint

Suomesta ihannemaa

Suomesta hyvinvoinnin, sivistyksen, kestävän kehityksen ja hyvin toimivan reilun yhteispelin, osallisuuden ja demokratian ihannemaa

Suomalaisista kaupungeista/yhdyskunnista ihannekaupunkeja/-yhdyskuntia

Suomalaisten, suomalais- ja samanhenkisten elämästä ihanne-elämää

Suomesta ihannetulevaisuuksien kiihdyttämö ja Living Lab

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint

- Miten saamme lisättyä toimintaa ja vauhtia?
- Miten sovitamme/kytkemme nykyiseen toimintaan?
- ”Tulevaisuus -ohjelma” esiselvitys/valmistelu?

erkki.aalto@outlook.com

Reilusti^2 lisää kestävää hyvinvointia, elinvoimaa ja kasvua yhteispelillä, resurssiviisaudella ja innovaatioilla!

Kysymyksiä, kommentteja, ….?

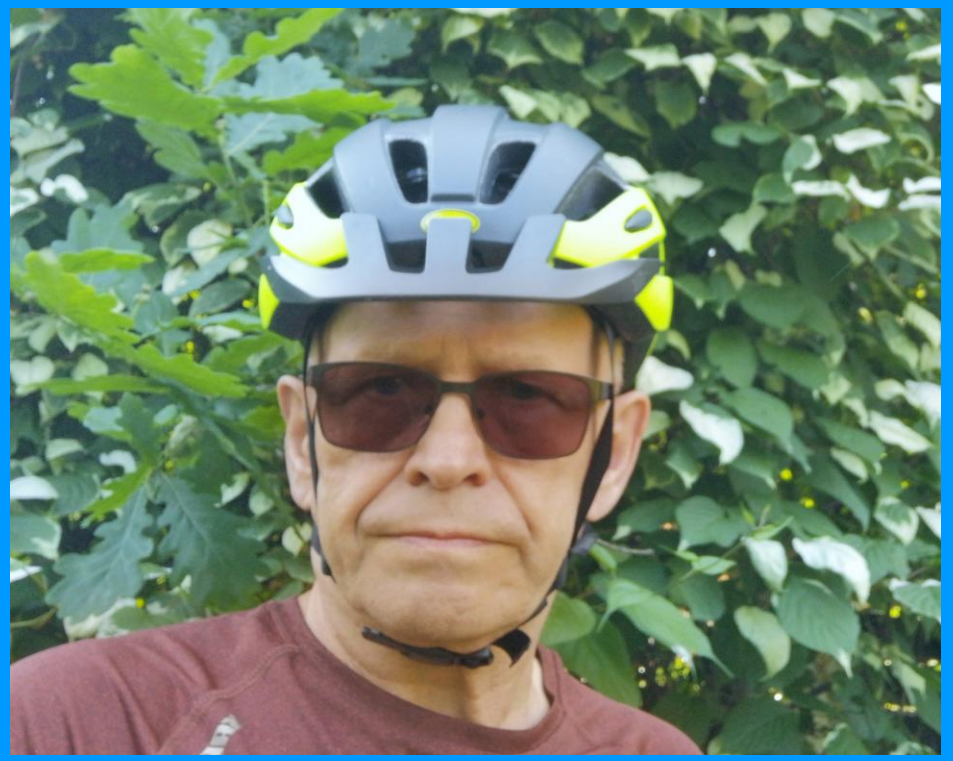

Erkki Aalto,
erkki.aalto@outlook.com
p. +358 40 564 8647
Tulevaisuuden tutkimuksen seura, www.tutuseura.fi

Tulevaisuus Sprint

LISÄAINEISTOA

erkki.aalto@outlook.com

Kysymyksiä

- Miten voimme edistää reilusti parempaa tulevaisuutta?
- Miten käännämme resurssipulassa kipuilevan hyvinvointiyhteiskuntamme pahoinvointikierteen reiluksi ja elinvoimaiseksi hyvinvointikierteeksi?
- Miten toteutamme moniarvoisen ja monikulttuurisen hyvinvointiyhteiskunnan
  - ...?

- Yksi edellytys on käsitysten ja käsitteiden uudistaminen.

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Organisaatio: visiot → strategiat → toteutus

ALUSTAVA

Tarpeet → tuotokset
Tarve-/tuotoslähtöinen visiointi

Yleinen nykykäytäntö

Toimeenpanosuunnitelma
Resurssointi

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Ekosysteemi: visiot --> strategiat --> kehitys

Reilusti lisää kestävää hyvinvointia, elinvoimaa ja kasvua yhteispelillä, resurssiviisaudella ja innovaatioilla

ALUSTAVA

Tulevaisuusavaruus

Tarpeet → tulokset

Tulostavoitteinen visiointi/strategiat

Fokusajattelu

NYKYTILA
Arvot
Missiot

Mahdollisuudet
- kriisit
- poikkeustilanteet
- **normaaliaika**
- **valmiudet**

→ Visiot → Strategiat →

Toteutussuunnitelmat
toimenpiteet
kehkeytyminen
TULEVAISUUS

Ekosysteemiajattelu

Potentiaalien hyödyntämispohjainen visiointi/strategiat

Resurssihaavi
Hyödyntämishaavi

- **kartoitus**
- kehittäminen
- **hyödyntäminen**

Potentiaalit
voimavarat, varannot, **resurssit**, prosessit, toiminta

- sisäiset
- hankinta
- **ulkoiset**

erkki.aalto@outlook.com

Hyvinvointiyhteiskunnan ekosysteemi

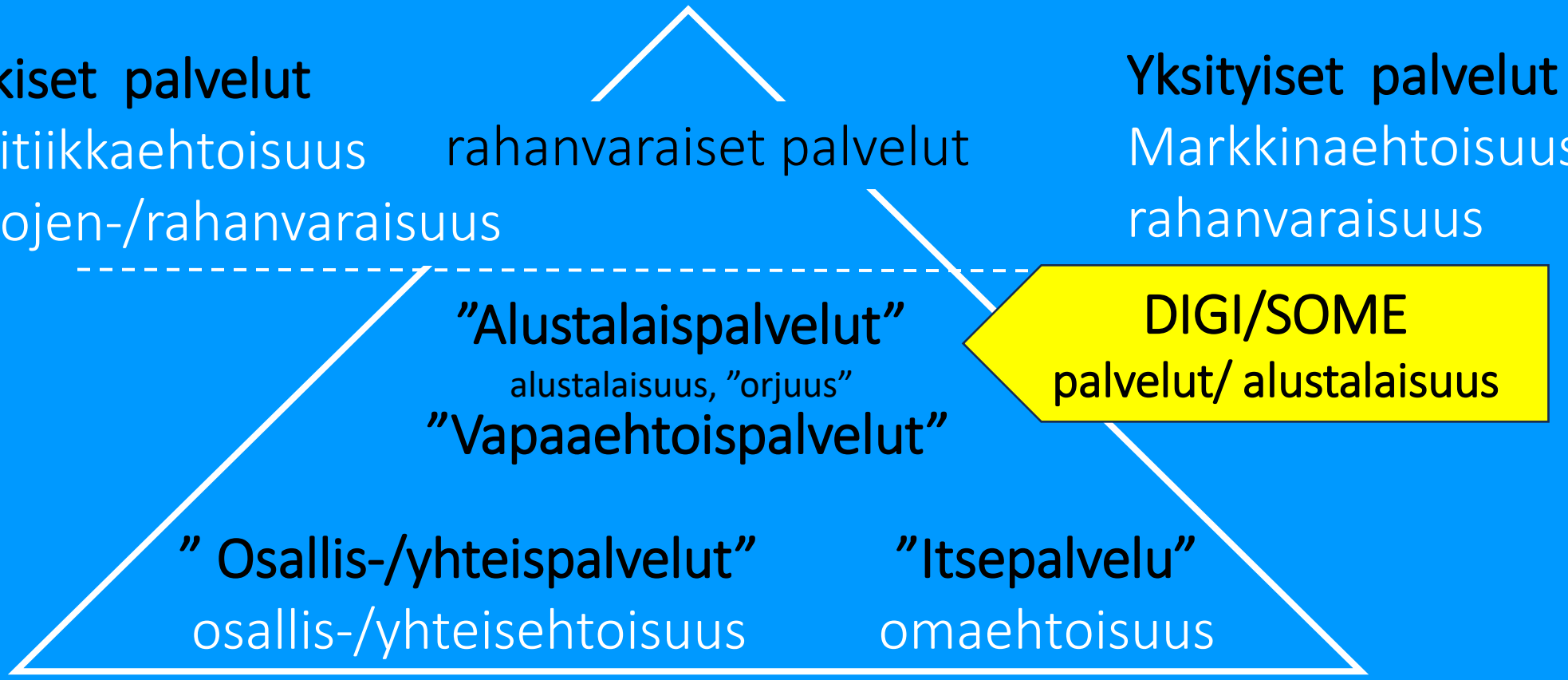

Ihmisen elinaika: ansiotyö 9 % (13,5% valveillaoloajasta), ansiotyön ulkopuolinen aika 91 % (86% valveillaoloajasta)

erkki.aalto@outlook.com

Reilu ja kestävä hyvinvoinnin lisääminen

Hyvinvoinnin tasot

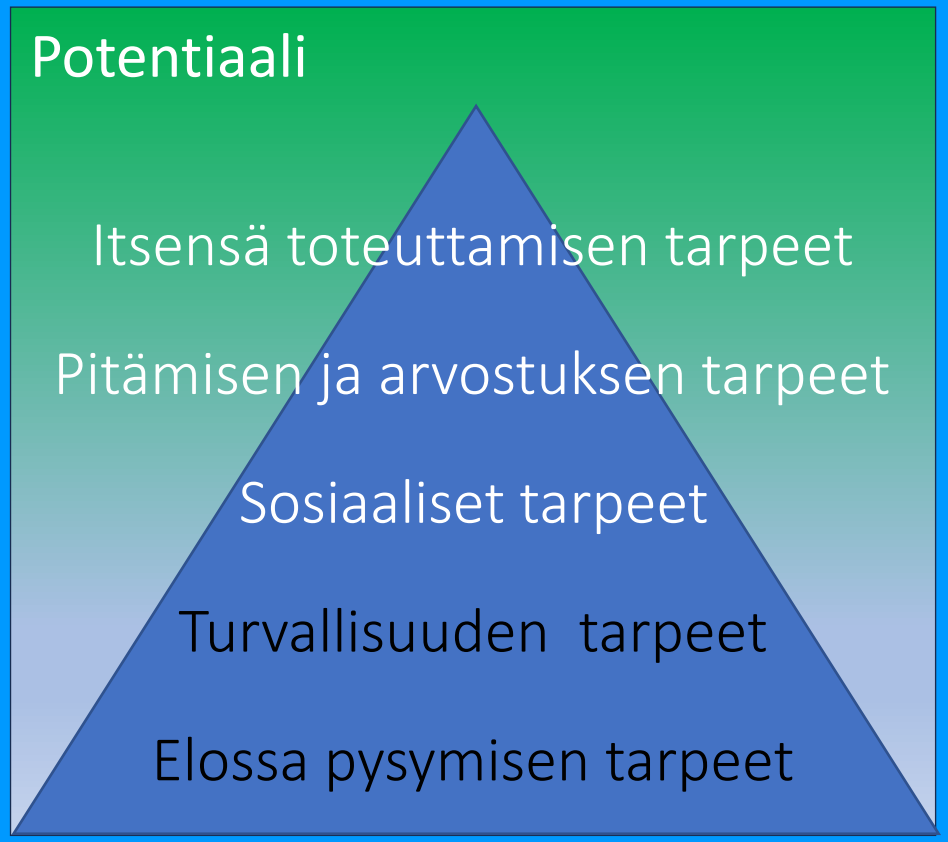

Maslowin tarvehierarkia

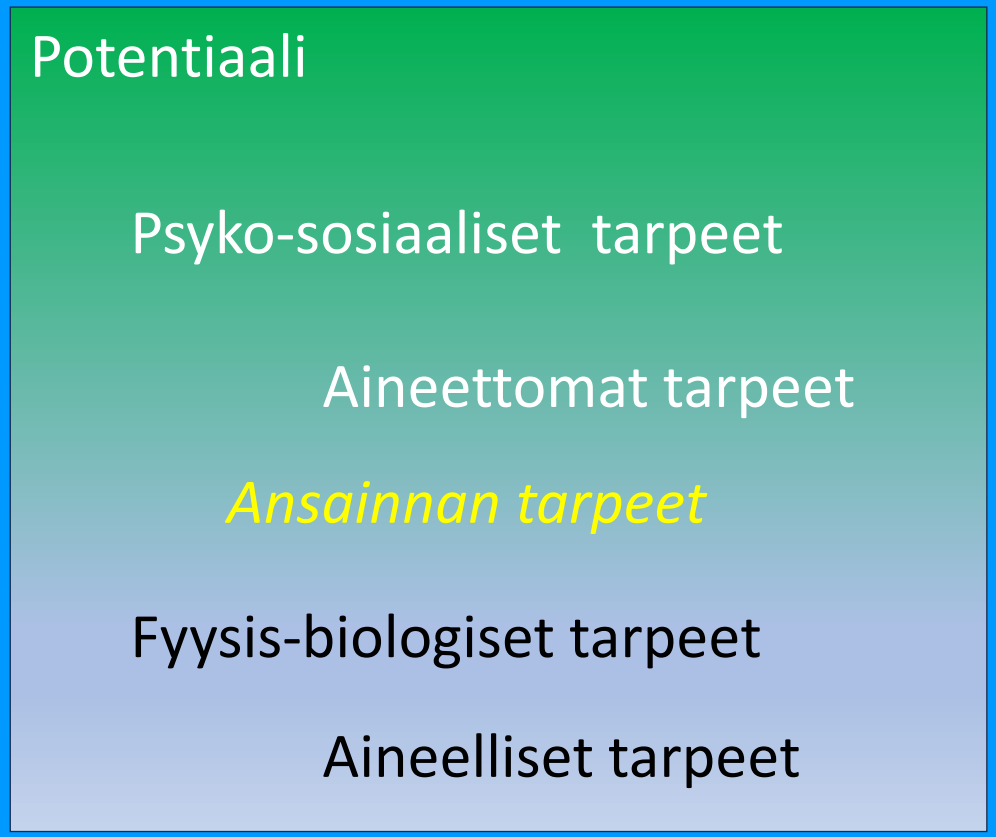

Tarpeiden luonne

erkki.aalto@outlook.com

Kestävän hyvinvoinnin potentiaali

Potentiaali

Psyko-sosiaaliset tarpeet

Aineettomat tarpeet

Ansainnan tarpeet

Fyysis-biologiset tarpeet

Aineelliset tarpeet

Tarpeiden luonne

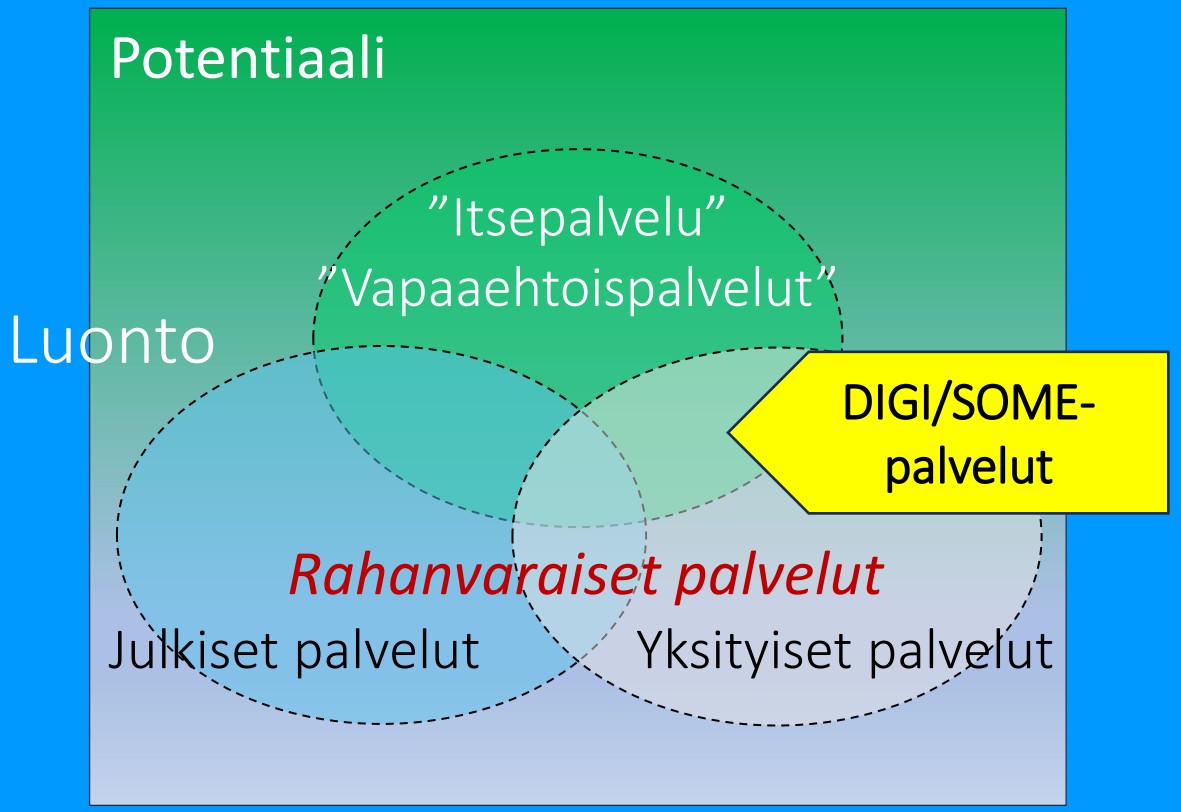

Elämisen ekosysteemi

Maailma, yhteiskunta, kaupunki

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuuskestävän kasvun resepti

ALUSTAVA

	20 v	50 v
Materiaalinen (aineellinen) **kasvu** (esim. 1%/v)	+25%	+85%
Immateriaalinen (aineeton) **kasvu** (esim. 1%/v)	+25%	+85%
Kokonaiskasvu (esim. 2%/v)	+50%	+170
Materiakulutuksen vähentäminen (esim. 3%/v) Kierto- ja biotaloudella, jakamistaloudella, hyötyastetta nostamalla ja korvikekulutusta sekä hävikkiä vähentämällä	-45%	-78%

erkki.aalto@outlook.com

Hyvinvointi – nyt ja tulevaisuudessa

ALUSTAVA

Aineelliset ja kokemukselliset … ja mielikuvalliset tarpeet

Maslowin tarvehierarkia

Itsensä toteuttaminen

Pidettyys ja arvostus

Sosiaalisuus

Turvallisuus

Elossa pysyminen

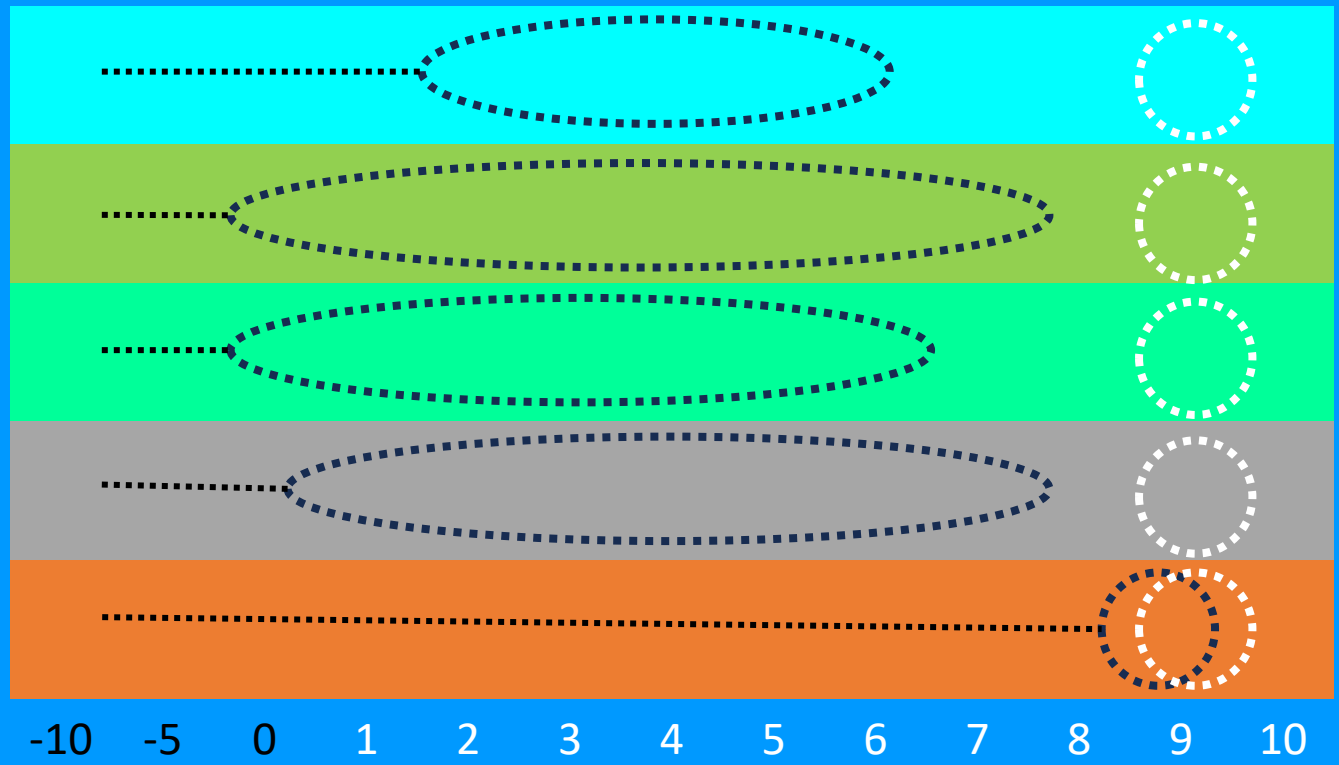

Arvio nykyjakaumasta

Tavoite

erkki.aalto@outlook.com

Aikatalous

- Aika on avainresurssi
- Aika on ”reilu” resurssi
- Aika on aikaa kestävä mittari
- Yhteiskunta ja yhdyskunnat piiloverottavat aikaa
- Aika kannattaa hyödyntää viisaasti
  - tilastojen hyödyntäminen
  - ajankäyttötutkimukset, havainnointitutkimukset

Monilla on haasteena se, että aika ei riitä

Monilla muilla on aikaa, mutta ei ole sille mielekästä käyttöä

erkki.aalto@outlook.com

Suomalaisten hyvinvointi- ja elinvoimahaasteet

Hyvinvointi, elinvoima, resurssipula???

ALUSTAVA

Lapsuus- ja nuoruusvuodet	Työvuodet	Seniorivuodet
Lapset ja nuoret pienestä pitäen merkittäväksi osaksi yhteisöjä ja yhteiskuntaa	**Ansiotyötä tekevät** rahanvarainen toiminta päävastuulla	**Seniorit** merkittäväksi osaksi yhteisöjä/yhteiskuntaa
HAASTEITA Psyko-sosiaaliset ongelmat • Merkityksettömyys • Arvostuksen puute • Yksinäisyys Perheellistyminen Toimeentulo Asuminen	HAASTEITA Psyko-sosiaaliset ongelmat • Yksinäisyys • … Aikapula lapsiperheillä ja läheisistään huolehtivilla	HAASTEITA Psyko-sosiaaliset ongelmat • Yksinäisyys, ulkopuolisuus • Merkityksettömyys • Arvostuksen puute Fyysiset ongelmat

- ansiotyö 9 % (13,5 % valveillaoloajasta), ansiotyön ulkopuolinen aika 91 % (86% valveillaoloajasta) ihmisen elintunneista
- ruutu-/someaika elintunneista?… esim. 6 tuntia vuorokaudessa → 25% elintunneista, 38 % valveillaolotunneista
- laatu-/hyvinvointiaika elintunneista?

erkki.aalto@outlook.com

Digiversumi yhteiskuntien ja kaupunkien vertailukohtana, kirittäjänä ja kilpailijana

- kilpaillaan ihmisten ajasta … osalla aika ei riitä ja osa ei löydä käyttöä ajalleen … ihmiset ja yhteiskunta kärsivät
- ihmiset kaipaavat huomiota, arvostusta ja merkityksellisyyttä
- digi-/metaversumi on auki 24/7, sääntely on vähäistä, voi helposti valita ja vaihtaa seuraa/aktiviteettia, paljon on mahdollista niin, että sen kokee ilmaiseksi tai erittäin edulliseksi
    - vuorovaikutus, somettaminen, pelaaminen, tietotyö, opiskelu, harrastukset, esiintyminen, vaikuttaminen, … onnistuvat ja viihdettä on tarjolla koska vain ja missä vain … ja iso osa ihmisistä on hyvin riippuvaisia
    - digiversumissa eläminen on fyysisesti turvallista ja koetaan, että yksityisyys/näkyvyys on omissa käsissä
- tavarat ja palvelut saa lisääntyvästi tilaamalla helposti kotiin ja kaikkialle muuallekin
- yksinäiset, yksinelävät, yksityisyyttä kaipaavat, liikkumisrajoitteiset, … uhkaavat koteloitua pesiinsä
- useilla talouksilla on jo käytössä usea koti / loma-asunto eri puolilta maata/maailmaa

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Lasten kasvu hyvään elämään

Lapset, päiväkoti ja koti (ajatusharjoitus)

- lasten, perheiden ja päiväkotien yhteinen oppiminen ja kehittyminen kotitehtävien myötä
- tavoite: oppia askel kerrallaan hyvää perhe-/koti-/naapurusto-/yhteisöelämää
  - osallisuus, oma-, perhe- ja yhteisehtoisuus
  - itseluottamus, yhteisöllisyys, merkityksellisyys
  - hyvinvointia ja laatuaikaa kaikille
- aikatalous
  - lapsi päiväkodissa esim. 5 vuotta, á 200 pv, á 8 tuntia → 1000 päivää, 8000 tuntia
  - vaikuttaa lasten osalta koko elämän ajan
  - vaikuttaa perheen osalta lasten täysi-ikäisyyteen/poismuuttoon asti … ja pitemmällekin

• tulokset
  • lasten hyvinvointi, oppiminen, osallisuus, itseluottamus ja merkityksellisyyden kokemukset sekä elämän perustaidot ja osaaminen vahvistuvat
  • vanhempien kiire helpottaa (esim. 20-30 min/pv) ja hyvinvointi sekä laatuaika lisääntyvät
  • yhteiskunnan tasolla 17 vuosiluokkaa, á 50 000 lasta, 365 pv/vuosi, á 20-30 min/lapsi → 100 – 150 miljoonaa tuntia/v (n. 3% suhteessa suomalaisten ansiotyöaikaan 4300 M tuntia/v)
  • hyvinvoinnin ja elinvoiman vahvistuminen, säästöt sote- ja muissa kustannuksissa

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Lasten kasvu hyvään elämään

Aikatalous, tarkasteluesimerkki

- päiväkotilapsi päiväkodissa n. 1000 päivää, 8000 tuntia (viidessä vuodessa)
- hyödynnetään päiväkodeissa kotitehtäviä niin, että vanhempien ”kiire” vähenee esim. 20-30 min päivässä ja korvautuu laatuajalla
  - 365 pv/v, n. 600-900 tuntia viidessä vuodessa; n. 2000 – 3000 tuntia 17 vuodessa
  - yhteiskunnan tasolla 17 x 50 000 = 850 000 lasta, 365 pv, 100 -150 miljoonaa tuntia/vuosi → 2,5-3,5 % suhteessa vuosittaiseen ansiotyöaikaan Suomessa (palkkatyö + yrittäminen n. 4300 miljoonaa tuntia vuodessa)

erkki.aalto@outlook.com

Mitä jos/kun

- ihmiset pystyvät tukiälyn ja muun tukiteknologian avulla tekemään lähes kaikkea huomattavasti paremmin ja nopeammin kuin kukaan nykyisin
  - tietojen kokoaminen, käsittely ja jakaminen
  - kirjoittamien, säveltäminen, soittaminen, piirtäminen, maalaaminen, …
  - kommunikaatio halutuilla kielillä
  - ongelmien ratkaisu
  - innovointi
  - ….

yhdenvertaisuus?

IPR:n tulevaisuus?

erkki.aalto@outlook.com

Esiin nousseita kysymyksiä

Mikä arvo on sillä mitä muillakin on/muillekin on tarjolla/saatavilla?

- *Digitaalisuuden myötä tiedon, taiteen ja viihteen saavutettavuus kehittynyt valtavasti — yhdenvertaisuus ja inklusiivisyys on kehittynyt valtavasti, … miten niitä osattaisiin arvostaa ja hyödyntää runsaudenpulan keskellä.*
- *Aikanaan kirjoitustaito, painetut kirjat, … koulut, kirjastot koettiin erinomaisiksi edistysaskeliksi … nyt tuntuu siltä, että tiedon, taiteen, viihteen, … huikean laajaa ja pitkälle yhdenvertaista digitaalista saavutettavuutta ei osata arvostaa, eikä oikein sitäkään, että valtaosan ei tarvitse kärsiä vilua eikä nälkää.*

Teko-/tukiäly ja -teknologiat lisäävät kaikkien hybridikyvykkyyksiä. Mitä näiden suhteen tulisi asettaa tavoitteeksi/tehdä?

erkki.aalto@outlook.com

Talousnäkökulmia

Hyvinvointitalous

Elinvoimatalous

Kiertotalous

Resurssitalous

Aikatalous

Hybriditalous

Ekosysteemitalous

Rahatalous

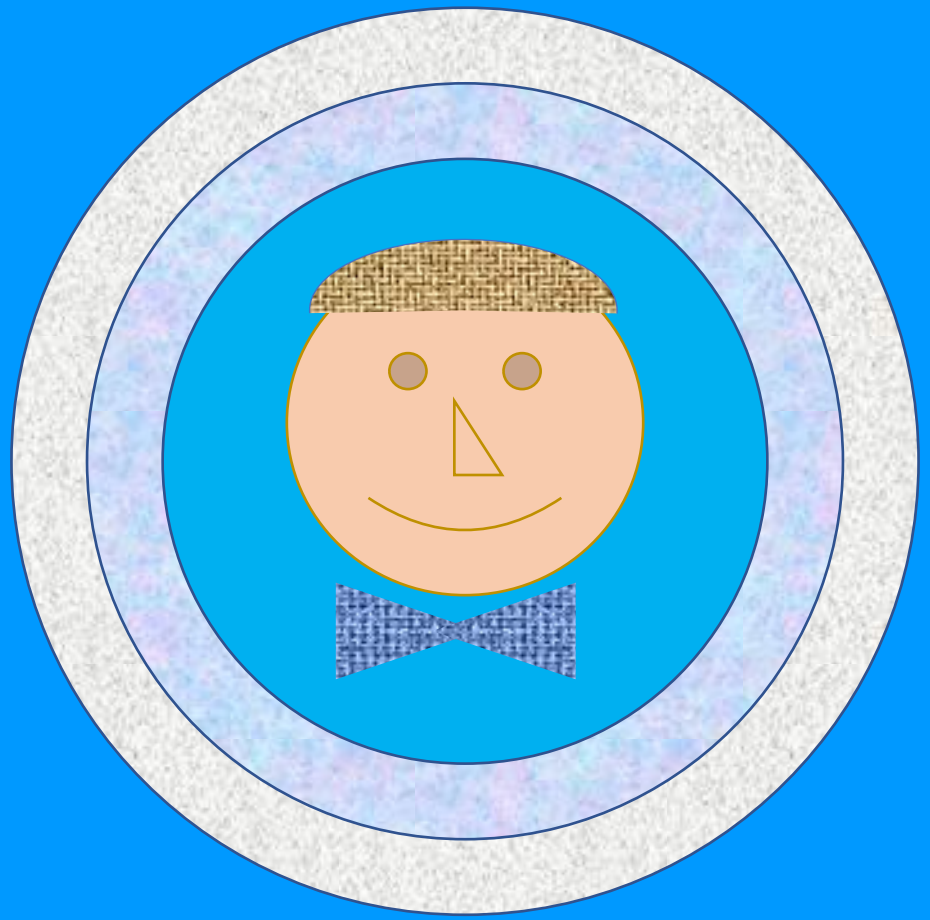

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint Kestävän kehityksen jäljillä

Mens sana in corpore sano

Elollinen maailma

Kulttuurinen hyvinvointi

Kulttuuriset jäljet

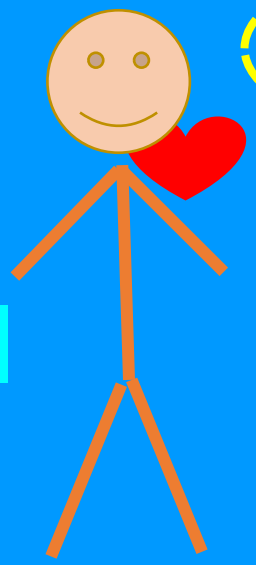

Mielenjäljet/Mindprints

Psyko-sosiaaliset jäljet

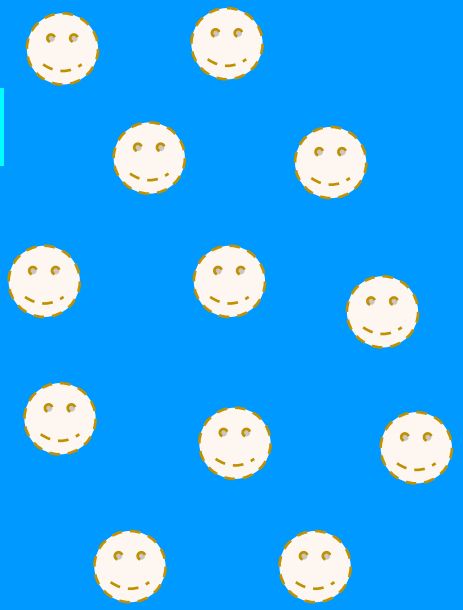

Kädenjäljet / Handprints

Biologis-materiaaliset jäljet

Biominen hyvinvointi

Ekologiset jäljet

Jalanjäljet/ Footprints

Biologis-materiaaliset jäljet

Eloton maailma

Terve sielu terveessä ruumiissa, naapurustossa, ympäristössä, yhteisössä, yhdyskunnassa, yhteiskunnassa, …

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Kaiken kiertotalous

Ihmiset, tunteet, tieto, toiminnot, käyttö, palvelut, tavarat, … kiertävät

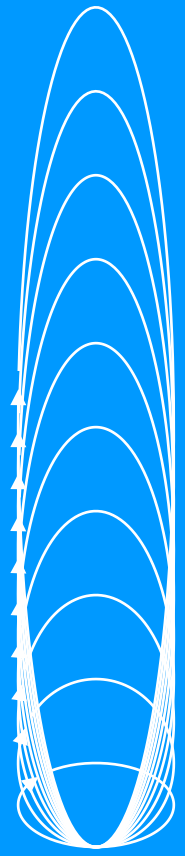

Ajalliset kierrot

Kulttuuri
- kierrot, ekosysteemi
- varannot

Hybridit
- kierrot, ekosysteemi
- varannot

Luonto
- kierrot, ekosysteemi
- varannot

Tunnekierrot

Tietokierrot

Energiakierrot

Ravintokierrot

Materiakierrot

Rahakierrot

Hyötykierrot

Hukka-/häviökierrot

erkki.aalto@outlook.com

Kaupunki ja ”kaupunkilaiset” ekosysteemissä

Maailma

- etäsuomalaiset
- etäkaupunkilaiset
- etäkaupunki

Ihmiset
Elolliset
Tekniset
Virtuaaliset

ALUSTAVA

Yksilöt
Yhteisöt
Yritykset
Julkisyhteisöt
Verkostot

VALTA

PALVELUT

TALOUS

TEKNOLOGIA

KULTTUURI

Digi-/virtuaalimaailma

- virtuaali Suomi
- virtuaalisuomalaiset
- virtuaalikaupunkilaiset
- virtuaalikaupunki

”SOME”

+ AI

Pelit

Kryptot

Älykaupunki

Hybridit

Digi-kaksoset

Yhteiskunta
Alueet, seutu
Kaupungit, kunnat
Haja-asutusalueet
Luonto

Kaupunkilaiset
KAUPUNKI
Kaupunkikonserni

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint: Smart Citizens & City

erkki.aalto@outlook.com

Tulevaisuus Sprint – avaa tietä kestävään tulevaisuuteen

Hyvinvointikierre

Hyvinvointi
Elinvoima
Resurssiviisaus
Kestävä kehitys
Yhteispeli

2005

2025

Pahoinvointi
Kulutus, haaskaus, jätteet ja saasteet
Inhimillinen, ekologinen ja taloudellinen katastrofi

Pahoinvointikierre

erkki.aalto@outlook.com

3. **Alueellisesta päätöksenteosta puuttuvat innostavat visiot ja pitkäjänteisyys** niin kansalaisten kuin päättäjien itsensäkin mielestä – vaikutusmahdollisuudet koetaan vähäisiksi.

Sitran Tulevaisuusbarometri 2025

Suomen uusi menestystarina on rakennettava omin ponnistuksin, sillä muut eivät nosta meitä suosta

Kolumni | Negatiivisen kierteen katkaiseminen on Suomen selviämisen kannalta välttämätöntä.

Mikko Hautala, Helsingin Sanomat, 6.10.2025
https://www.hs.fi/paakirjoitukset/art-2000011540565.html

erkki.aalto@outlook.com

Arvoista voimaa – ihmiset avaintekijänä

ALUSTAVA

IHANTEET **USKONNOT** **SIVISTYS**

tahto
sisu
rohkeus
avoimuus
rehellisyys
luottamus

demokratia

rakkaus
yhteenkuuluvuus
tunneyhteisyys
arvoyhteisyys
yhteisöllisyys
ystävällisyys
osallisuus
ystävyys

ihmisarvo
oikeudenmukaisuus

reiluus
arvostus
merkityksellisyys

taloudellisuus

aikatalous
kiertotalous
jakamistalous
aineeton talous
resurssitalous

terveys (WHO)

vastuullisuus vapaus veljeys tasa-arvo **hyvinvointi** **resurssiviisaus**

sisaruus
kaveruus
toveruus
solidaarisuus

yhdenvertaisuus
rinnakkainelo
suvaitsevaisuus
yhteisehtoisuus

turvallisuus

vahinkojen, haittojen häviöiden ja hukan välttäminen

Tutuhesan/Tulevaisuuden tutkimuksen seuran 14.3.2023 - … järjestämien arvokeskustelujen pohjalta

erkki.aalto@outlook.com

Monimuotoinen hyvinvointiyhteiskunta

Yhteiset asiat yhdistävät – erilaiset asiat rikastavat

- moniarvoisuus
- monikulttuurisuus
- monikielisyys
- sirpaleisuus
- jatkuva muutos

yhdistävät tekijät +
rikastavat erilaisuudet

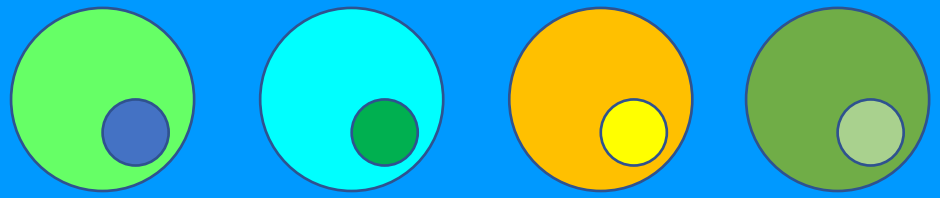

yhteiskunta palapelinä
- paikat, osalliset, tilanteet, …

Yhteinen arvo- ja kulttuuripohja

erkki.aalto@outlook.com

Tuleisuus Sprint

Kulttuurinen kehitys - Digiversumimurros

Yhteiskunta, kaupungit, elinkeinot, palvelut ja eläminen murroksessa

Ihannetulevaisuus

Tulevaisuusavaruus

Ekosysteemikehitys

Ajatusavaruuden valloitus

Teknologinen kehitys

Resurssit esiin … ja tuottamaan kestävää hyvinvointia

Planetaarinen kehitys ja sen rajat

erkki.aalto@outlook.com